

INTERDISCIPLINÁRNY DISKURZ O KRÍZE NIELEN V POLITIKE

VLADISLAV DUDINSKÝ – MARTIN LAČNÝ

Inštitút politológie
Katedra občianskej náuky
Prešovská univerzita v Prešove
Email: vladislav.dudinsky@unipo.sk
martin.lacny@unipo.sk

Kríza je výraz, ktorý sme si so začiatkom nového milénia ešte prednedávnom akosi nezvykli spájať. Prejav krízy sa však v širšom kontexte súčasného diania prakticky už dlhodobo objavujú vo sfére politiky, ekonomiky, bezpečnosti, životného prostredia a iných, pričom ich intenzita a rozsah naznačujú dynamiku zmien globálneho charakteru, ktoré si niekedy dokážeme uvedomiť až ex post, pri reflexii meniacich sa podmienok nášho bezprostredného okolia.

Zdá sa, že schopnosť efektívne sa vysporiadať s dôsledkami krízy sa v súčasnosti stáva najdôležitejšou funkciou vládnutia, nakoľko v čase krízy spoločnosť ako celok i jednotliví občania spravidla očakávajú, že ich politické elity dokážu minimalizovať, respektíve neutralizovať dopad krízy. Pre oponentov aktuálnych vládnych garnitúr sa kríza zároveň stáva príležitosťou pre formuláciu kritiky ich politiky a spôsobu vládnutia. V takejto situácii sa od politických lídrov očakáva, že dokážu navrátiť spoločnosti atmosféru „normálneho stavu“ a že sa dokážu poučiť zo skúseností, ktoré z priebehu a dôsledkov krízy vyplynuli. Nemenej dôležitou z pohľadu spoločenskovednej reflexie, ale i z pohľadu politickej a mediálnej praxe sa stáva schopnosť analytickým pohľadom postihnúť prebiehajúce spoločenské procesy, pomenovať ich a následne kvalifikovaným spôsobom komunikovať.

V kontexte takto vymedzeného tematického rámca sa na pôde Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove v dňoch 15. – 16. februára 2012 konala medzinárodná vedecká konferencia pod názvom „Kríza v politike – politika v kríze?“, organizovaná Inštitútom

politológie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v rámci 11. ročníka Prešovských politologických dní. Analýze príčin a dôsledkov paralelných krízových javov v oblasti politiky, ekonomiky, životného prostredia a spoločnosti, sa účastníci tohto medzinárodného vedeckého podujatia venovali v dvoch tematických blokoch. Prvý z nich bol zameraný na reflexiu fenoménu krízy z pohľadu politickej filozofie a politológie, v druhom tematickom bloku interdisciplinárneho charakteru bola kríza reflektovaná z pohľadu ekonómie, sociológie, kulturológie, environmentalistiky a masmediálnych štúdií.

Vyššie šesťdesiat účastníkov konferencie na tomto podujatí reprezentovalo dvanásť fakúlt deviatich slovenských univerzít, tri české univerzity, deväť univerzít z Poľska, Ukrajiny, Ruskej federácie, Bosny a Hercegoviny, Macedónska a okrem akademickej sféry i Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky, čo umožnilo zaujímavú komparáciu pohľadov na priebeh a dôsledky krízy hospodárskej, dlhovej, politickej, atď. vo viacerých krajinách Strednej a východnej Európy. Paletu poznatkov a postrehov, týkajúcich sa rozsahu a možných dopadov krízy v historickom kontexte dlhodobých spoločenských procesov, z pozície akademických pozorovateľov diania na politickej scéne do diskurzu svojimi príspevkami vniesli osobnosti ako napríklad Jan Keller, Darina Malová, Jaroslav Vencálek, Stanisław Ciupka, Tomáš Hauer, Dominika Kasprowicz, Ivo Samson, Alexander Duleba, František Ružička, Irina Chudoska Blazaevska, Ljubinko Mitrović, Stepan G. Čuchin, Robert Kłaczynski, či Leszek Buller.

Dôležitým praktickým aspektom rokovania konferencie boli nové podnety k diskurzu o rozhodovacích procesoch, metódach tvorby a realizácie politiky i komunikácii na politickom trhu (týkajúce sa parciálnych oblastí, ako sú napríklad kríza demokracie ako ideológie a politického systému, kríza v medzinárodných vzťahoch, bezpečnostná kríza, aktuálne otázky makroekonomie a teórie hospodárskej politiky, problematika vzniku spoločenských a politických inovácií ako reakcií na krízu, kríza decentralizácie a kríza občianskej spoločnosti, problematika sociálno-politického ma-

nažmentu krajiny, špecifiká krízy v oblasti verejného zdravotníctva a verejného školstva, klimatické zmeny a environmentálna kríza), ako aj formulácie možných odporúčaní, konkrétnych spôsobov riešenia krízových javov a ich dôsledkov, ktoré priniesli viaceré vystúpenia.

Príspevky prednesené na konferencii sú publikované v recenzovanom konferenčnom zborníku, vybrané texty sa stanú súčasťou kolektívnej monografie, ktorú plánujú organizátori konferencie vydať.